

jotka ovat eturintamassa pitämässä puoliaan palkkojen laskemis-yrityksistä. Minä haluaisin vähän "fik-sata" lausetta: Ne ovat enemmän tai vähemmän luokkatietoisia, ne työläiset, jotka ovat tuossa mainituissa rintamassa. Ilman luokkatietoja meistä kyllä tulisi hyviä kilpailijoita kil-nalaisille elintason ja palkkojen al-haisuudessa. Kyllä kapitalistit sen tietävät, että europalaista voitaisi to-tuttaa tulemaan toimeen yhtä vä-hällä kuin kiinalaistakin, jos vain tuo edellinen tulipuisi totuteltavaksi. Ja tuohon talpumatontunteen on ai-noona syyinä heräävä ja heriänyt luokkatietoisuus. Kun me tämän li-säksi huomaamme, että niilhin kan-sallisuksin kuuluvat työläiset, jot-ka osaavat niin ilmeisen vähällä tulla toimeen, ovat tulleet juuri sieltä mis-sä kapitalismi ja sitä seuraava luok-kataistelu on vielä kehossa ja että nämä tyytyväiset työläiset tule-vat aina vain vaatimallisiksi sitä mukaa kuin luokkavastakohtat heil-ke selvää, niin pitäisi tämän jo mel-lekin selvettä. Selvetä siksi mikä se on: nimittäin että se mikä tässä on nyt lauhettu säästävyyssopin ni-mellä, ei käytännössä ole mikään puolesta, vaan neuvoja talous-asia-in järjestelyyn ja hoitoon, siten et-tä niistä olisi mahdollisimman suuri hyöty työntekijälle, tai talouden-hoijajalle. Meillä on näitä neuvoja varten olemassa okein erikoinen leh-tikin "Pelto ja Koti", ja jos nämä neuvot tekisivät meistä luokkataiste-luun heronetta porvarilla ja estä-vät heräämättömien heräämistä, niin luokkataistelu ei todellakaan voi-da paljoo toivoa.

Luokkataistelualueelta

(Jatkoo kymmeneltä sivulta.)

että yhtä on tehnyt union kanssa sopimuksen, että ilman salkkoa halut-tu saavat pyhäisin työntöitä. Uni-on sivulissa ei sellaisesta sopimuk-sesta mainita. Harvalla lienee pää-sääntöjä, ei niitä ole suomenkielillä ainakaan saatavissa.

Harvoin kun kirjoitetaan, niin esi-alkin vanhevat. Jouluun aikaan al-koivat yksin leipin Impi Manner ja Matti Kangas. Kestäköön rakkaus!

Lienee paikallaan kysyä, hom-mataanko mitään naisteupäiväksi? Ollis ajossa alettava, että saataisiin nähdä miten paljon saadaan aikaan. Siis, jos sitä pidetään niin jokaisen naisen olisi ajossa hommattava.

Toveruudella ANNI.

FORT FRANCES, ONT., CAN.

Tämä vuosi näyttää mehevän hy-vää vauhtia eteenpäin, kun ensin pääsimin aikaan. Aika rientää, niin ettei perässä tahdo pysyä. Kun nyt kärsimme kuukauden päivät, niin jo haalillakin aikaan tarkenemaan. Ei enää kädet käy "konttaani", jos siel-lä vähän neulostellaankin.

Nyt on pidetty ompeluseuran ko-koituksen perheissä. Alku on hyvä, kun vain ei innostus hämentäisi. Töitä on aloteltu kaikella sillä ra-halla joka otettiin osaston kassasta. Sitä oli ainostaan 20 dollaria, joten pitäisi rahavaroja pian saada lisää uusien työtarpeiden osten varten. Ko-koituksessa keskusteltiin miten saatai-sin rahaa, ettei uudelleen tarvitsi-si turvautua osaston kassaan. Pää-tettiin pitää ompeluseuran hyväksi itemat. Valittiin komitea, jonka huoleksi jätit itämien toimeenpää. Komiteaan suositeltiin ja valittiin seura-avat: Ailina Johnson, Helmi Mattson, Fanny Vuori ja Ivar Katafainen.

Komitea kokouksessaan päätti, että ompeluseuran itemat pidetään helmi-kuun 24 päivänä. Tilaisuuteen hauki-taan paljon ohjelmaa m. m. näytös-kappale: "Uusi pastori".

Taloudenhoitaja on lupannut läm-mittää haalin niin, että viuhsemmat-kin silloin tarkenevat.

Meillä oli joulukuusi-juhlassa kun-nia saada vieraksemme lähisuden tartaareita haalille. Toivossa, että he nytkin muistaisivat meidän ompeluseuran itemaamme ja saapuisivat runsastukaisesti. Lausun heille terve-

tuloa! Jokaiselle lähelle ja kau-kaiselle toverille ja toverittarelle sa-non samaa — tervetuloa!

H—J M—N.

LEMPÄÄLÄ, SUOMI.

Arvoisat aatetoverit! Olen luke-nut Toverittareita toiminnastanne siellä. Nyt tulen vaivamaan teitä pyynnöllä, jos voisitte tehdä pienen palveluksen eräälle ystävälleni. Hänen miehensä ei ole koimatta vuo-toon antanut mitään tietoa itsestään, ja täällä on kolme pientä lasta val-molla yksin katsottavana. Arvaatte sen, että siinä on elämisen eteen ponnisteleminen, eikä hän poloinen tiedä, kenen puoleen kääntyisi.

Siis jos joku jostain hänen miehes-tään tietää siellä, niin olisi hyvä ja ilmoittaisi jostain hänen elämästään ja myöskin hänen osotteensa joko kirjallisesti tai tämän lehden kaut-ta. Hänen osotteensa v. 1915 oli:

Mr. Oskari Rantanen,
402 E. Broadway,
Butte, Montana.

Voistteko siis jostain sanomaa an-taa valmoparalle, se olisi nöyryin pyyntöni aatetoverin puolesta. Osoit-teeni on:

Amanda Huhta,
Lempäälän asema, Huhtaala,
Hämeen lääni, Suomi.

TONOPAH, NEV.

Hei, tonopalaiset! Kikää nukkuko! Neljäs päivä tätä kouta olisi pitänyt olla osaston kokous, vaan ei sitä voitu pitää, kun oli niin vähän jäse-niä saapuvilla. Päätettiin siten, et-tä pidetään seuraavana sunnuntaina, vaan kun odotimme kymmenen saakka, niin jo kerääntyi kokonaisu-zeitsemän jäsentä ja tämä olisi pitä-nyt olla vuosikokous. En ymmärrä mitkösä ihmiset ovat niin velttoja toimimaan. Oltaisiin kyllä valmiita ottamaan vastaan kaikki valmiina. Eihän hyvät ihmiset tämä ole vaan jonkun ihmisen hallussa ja huole-na, lämähän pitäisi olla yhteistyötä. To-siaanakin, miksi te annatte osaston nukkua näin talviseen aikaan. Jolloin muualla maailmassa on aina vilk-kaampaa toimintaa. Ollis hauska, että tulisitte kokoukseen ja saataisiin eudet virkailijat, ehkäpä silloin osas-ton toimintakin vilkastuisi, kun saa-taisi uusia voimia toimimaan.

Viimeisessä osaston kokouksessa antoivat näytelmäseuran johtajat Mr. ja Mrs. Elomaa jobinsa pois ja ti-lalle valittiin E. Sutinen.

Ompeluseuralle valittiin uudet vir-kailijat heti viimeisen myyjäisten jälkeä, vaan en ole sen perästä kuullut siitä hiiskaustakaan. Eikös nuijat aleta taas neulomaan, kun menee nämä pakkaset ohi, että neu-la kädessä pysyy. Val joudatteko te toimia enää ollenkaan raatteen hy-väksi, sillä täällä on kova "steekin" teko perheillä ja yksinäisillä miehil-lä. Mikä menee vanhaan maahan, ni-kä "jistiin" ja loput laputtavat Cali-forniaan, ainakin puheissaan, ja niin sitä nyt "seivataan" niiden reissujen varalle, ettei osaston hyväksi "hu-sata pläti senttiä".

Huvitoimikunta se toimii vanhoilla voimilla. Meillä oli kokous viime tiis-taina, jossa päätettiin, että pidetään osaston haalilla naamiohuvit 27 p.

Ensimmäinen kappale näyttämöllä on Egyptin pimeys. Sitä lähemmin näet-te poortitalojen seiniltä ilmoituksista ja haalilla.

Uusia kansalaisia on tänne tullut taas useita perheitä Goldfieldista, vaan onhan niitä poikien mennyt. Mrs. Rivers lähti Berkeleyhin pikku tyttänsä kanssa viime keskviikkona ja Armas Lucas ja John Erkkilä läh-tivät Arizonaan.

Sairautta on ollut monessa perhees-sä. Lapsissa ja aikuisissa on ollut yskää. Mrs. Toppisen tyttö leikkattin ompisuolesta ikäikäisessä mainarien sairaalassa. Olen kuullut, että hän on parantuman päin.

Toivon, että täältä toisetkin tove-rittaret kirjoittavat jostain lehteemme. Täällä on monta parempaa kynäil-lää kuin minä olen. Toivotan tarmo-kasta taistelua Toverittaren toimitta-jalle ja sen lukijakunnalle tämän vuoden aikana.

MARY.

CARBONADO, WASH.

Pitäisihän sitä taasen toittottaa maailmalle meidänkin hommistam-me. Ompeluseuran naiset ovat päät-täneet esittää naisten päivänä kappaleen "Ihmeellinen asia", ja paljon muuta ohjelmaa, josta ilmoitetaan Toverittareissa myöhemmin.

Saisin huomauttaa vain naisillem-me, että ompeluseuran kokoukset o-vat jokainen tilistalilta. Koettakaapa saapua lukuisammia kokouksiin, sil-lä paljon on vielä töitä tekemättä ja myyjäisestään eivät ole enään oi-keita pitkän ajan päässä. Siis jou-kolla toimintaan yhteisen asiamme eduksi.

Viime sunnuntaina oli osastollam-me perhe-itama, jossa tilaisuudessa esitettiin näytös-kappale "Nolla". Myös oli muuta ohjelmaa lisäksi ja sitten vielä loppujen lopuksi sitä säärenpäästä sivistystä; ja sitten va-lpaa ravintola myös. Joten laulen, et-tä kaikki olivat kyllin tyytyväiset ilanyljettiin.

Ompa se yläukko muistanut meitäkin vähän pakkasella ja lumi-pyyryllä, joten emme ole jääneet o-sattomaksi talven tavoilla.

Olen kuullut vähän kuisekeita, että osasto esittää joskus tulevaisuudessa kappaleen "Taistelun ja epätoivoa". Kappale on kyllä katsomisen arvoi-nen. Siis lykkää tykö.

C. K—NEN.

BERKELEY, CAL.

No nythän se karkausvuosikin oli ja meitäkin kuluu joulua, mutta sen minä vaan sanon, että kylläpä meidän kylän tyttäret olivat noloja vai oikohan meidän poikamiehet niin kovapäisiä, mutta kylläpä ne vaan osasivat itsensä erillään pitää, kos-ka siihen pyhäin avioliittoon on men-nyt nimen tietäkseni ainoastaan kolme paria ja nekin olivat entisen vuoden austeista. No niin mitäs mu-ta kuin istutaan ja varrotaan kuinka paljon poikamiehet meitä koskivat tä-nä vuonna.

Täällä kuuluu tulevan äärettömän hauskaa pakkoin, koska tämän kunn yhdestoista päivä esitetään näytös-kappale "Naimahuuto". Alkaa klo 7:30 ja ainostaan 25 sentin sisään-pääsillä, joka on todella harvinaisen tilaisuus täällä.

Sitte 17 päivä on taas naamiohuvit, kestää ainostaan kello 12 yöllä. Palkinnoista en vielä tiedä mitään sanoa. Tanssia pitäisi tästä lähtien olemaan joka lauantai-ilta Toveri-Tuvalla, että nuoremmat ihmiset sa-avat jollollaan tallella oikein mielen-sä mukaan. Toveruudella.

J—Y MÄKI.

BERKELEY, CAL.

Sain vähän nokalleni kun arvoste-lin vähän tämän kylän toimintaa en-kä mika ole osaston jäsen enkä kos-kaan mukana toiminnassa. Silloin kun tulin tänne, niin yhdyin ensi kokouksessa osastoon. En uutena jäsenenä, vaan minulla oli täysin maksettu jäsenkortti taskussani ja siksi minun täytyy kuulua osastoon kun olen kulkijatyttö ja olen kuulu-nut siihen melkein koko ajan kun olen ollut Amerikassa, ja joka osas-tossa, missä olen ollut, olen myös toiminut. Jos minä en olisi mistään tietänyt, niin enpä olisikaan pistänyt arvosteilemaan, ja laulen, et-tä en ole yhtään liikaa kirjoittanut. Se on tosi, että huvitoimikunnassa on vanhoja jäseniä, mutta kylläpä ne myös tietää mitä siellä tehdään. Jos uusi jäsen ehdottaa vaikka sitte ikinä mitä, mitä on muuallakin näh-nyt, niin kyllä heti kuuluu vastauk-sen, että ei täältä ole ennenkään semmoista ollut eikä täällä kannata. Maassa maan tapa. Vaikka olisi kuinka innostunut ihminen, niin kyl-lä siellä pian lauhuu.

Ei ainakaan puolen vuoden sisällä huvitoimikunta ole saanut mitään laista itamaa toimeen, jos ei ole ollut näytös-kappaleita ja sitten tans-silla palkattu. Ja mistä ne kappaleet aina sitten yhden arvoisia tu-lee. Kyllä minä sen ymmärrän, että rahaa sitä täälläkin tarvitaan, tarvi-

taan sitä muissakin osastoissa, mut-ta on myöskin katsottava, että millä keinolla saataisiin kensaa koolle ja innostumaan. Minä en enää viitsi kirjoittaa tästä asiasta, että ei se mene pilalle. Enempi innostusta vaan toivoo.

KULKIJATYTTÖ NO. 2.

SÄÄSTÄVÄISYYDES-TÄ VÄHÄN PAKINAA

Usein Toverittareissa olleiden kir-jeiden johdosta "Säästäväisyys", olen ajatellut — ja tehnyt johtopäätöksiä itsokseni, vaikka ei minulla ole tilai-suutta paljon kyhätä noita ajatuksia-ni paperille, toisten tutkittavaksi. Mutta nyt, kun on vähän hengähdy-s-aikaa, niin vähän ajatusten vaihtoa myös. Ensiksi kokemus on minut o-pettaanut, että mitä enempi olen ol-lut "säästäväinen" sitä enempi olen palautunut kurjuuteen ja mitä enempi vaivaa itseään säästämis-opilla, niin sitä enempi vajoo henkisesti sekä ruumiillisesti alas ja loppujen lopuksi on kärsimysten mitta täysi ja ei tunne, eikä osakaan elämältä enää mitään vaatia, kun tuntee oman ole-massaolonsa niin kurtjaksi, että pel-kää ympärillä olevia jo omina kuvi-naan. Tässä kappale, joka häimöt-tää aina silmiini edessä. Tuolla kau-kana keskivaltioiden kiehumapistees-sä näen pienen aution saaren, jossa-kin järvenlahdella. Sinne rakentaa mies pirttinsä säästäessään, toi-voen, ettei kappiaili, nylkyrit hä-neltä kaikkea veliä. Sinne raahaa nuoren vaimonsa, siksi, että siellä säästetään. — Ja niin säästettiin jo ennen loppuun kuluneet voimat "sääs-tävyydellä" ne siellä loppui kokonaa. — Ja mikä voi tulla äärim-mäisten puutteellisuuden perästä, se jääköön jokaisen itsensä harkitta-vaksi. — Täällä en tahdo tuoda esille sitä, että nuo säästäväisyyttä opetta-vat kirjoitukset tässä lehdessä mil-lään muotoa olisi tarkoitettu siihen suuntaan, että opettaa työväenluok-ke äärimmäistä kurjuutta. Ei!

Mutta mitä minä käsitin luokka-taistelusta ja siihen johtuvista pie-nimmistäkin seikoista, niin kapita-listiluokka on hyvin tarkka kaikkes-sa, ja ottaa kaikesta työväenluokkaa koskevista seikoista turkan huolen. Kun kapitalistiluokka pääsee siihen käsitykseen, että "työtekevä luok-ka voi niin ja niin vähällä toimeen tulla, niin ei se tarvitse palkanko-rotusta, ja jos palkankorotus on joi-denkin pakkolakkien pakotuksesta noussut, niin silloin he huomaavat toisen kiristyskeinon, nostetaan tar-vikkeiden hintoja, tietäessään sen tosisekan, että mitä tarkemmin he saavat työtä tekeviä luokan pysy-mään kiinni omassa sisällississä teh-tävissään, niin niiltä ei jää aikaa luokkaharrastuksiin, eikä mihinkään sellaiseen tehtävään, joka auttaisi eteenpäin työtekevä luokan ke-hitystasoa siksi, kun työläisperheen jokainen jäsen on alttiin pinnis-tyksen tilassa, varoen ollessa niin mitättömän pienet. Sitä saa perheen äiti miettiä aina vaan keinoja, että kuinka säästää tuon ja tuon palkan, ja nämä keinot ja "keksinnöt" vievät kaiken ajan, että ninkuin edellä mainitsin, kehitys jää syrjään. Ja se hyöty, turhansäästäminen onkin vain kapitalistiluokan hyöty lopulta. Sit-ten haluan myös huomauttaa yhden tosiasian, että niissä oloissa, joissa suurin enemmistö työtekevästä luokasta on, mitä minä olen oppinut tuntemaan, on kumminkin niin ny-kyaikoina, että työläisellä ei ole va-raa ostakaan mitään villa-tavaraa käytettäväkseen, joita se voisi pur-kaa, kun joku paikka on rikki, ja neuloa ne uudesti ylös. Muistan kyl-lä kun äiti-vainaja Suomessa olles-sani purki vanhat ja neuloi uudesti ylös. Mutta siihen aikaan köyhäkin sai villaa, ja se oli sen arvoista, että tehdä uudesti ylös. Mutta nykyinen köyhäistö on sillä asteella nykyään, että kymmenen sentin kaupasta se ostaa lastensa villatavarat. Niin o-len tehnyt minä, ja menen koska tahansa tuonne kymmenen sentin kauppaan, niin näen tuhannet sur-

(Jatkoo 7:llä sivulla)